

Hakemus 20.12.2024

Lummelampikorennon lisääntymis- ja levähdyspaikan osittaista hävittämistä koskeva luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen poikkeuslupa, Hupelinlampi, Vaajakoski, Jyväskylä (Hupeli 179-401-1-1019)

HAKIJA Keski-Suomen ELY-keskus, liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue

VIREILLE 20.12.2024

HAKEMUS

Hakemuksen pääkohdat on tiivistetty seuraaviin kappaleisiin.

Keski-Suomen ELY-keskuksen liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualue hakee poikkeuslupaa lummelampikorennon lisääntymis- ja levähdyspaikan heikentämiseksi valtatie 4:n ja valtatie 9:n parantamishankkeen toteuttamiseksi Jyväskylän Vaajakoskella Hupelinlammen alueella kiinteistöillä 179-401-1-1019. Poikkeuslupaa haetaan kymmeneksi vuodeksi.

Hakijan näkemyksen mukaan hankkeelle on erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottava syy. Valtatie 4 on valtakunnallinen päätieyhteys pääkaupunkiseudulta Keski-Suomen kautta Pohjois-Suomeen. Yhteydellä on suuri merkitys sekä elinkeinoelämän kuljetuksille että henkilöliikenteelle. Valtatie on suunnittelualueella sekä paikallisen että pitkämatkaisen liikenteen reitti, osa maanteiden pääväylien runkoverkkoa ja raskaan liikenteen runkoyhteyttä. Valtatie 4 (Jyväskylä–Oulu ja Vaajakosken kohta) sisältyy EU:n TEN-T-ydinliikenne-verkkoon osana Botnian käytävää. Yhteysvälin ongelmallisimpia tiejaksoja ovat Kirri-Tikkakoski ja Vaajakosken kohta.

Tien parannus vaatii hakemuksen mukaan suurehkon pinta-alan, jota suunnittelualueella on liikenneväylän tarkoituksiin niukasti. Tiesuunnitelmaa laadittaessa on tehty sekä valtateiden linjauksien että eritasoliittymien tarkistuksia ja vaihtoehtovertailuja. Näistä merkittäviä ovat mm. yleissuunnitelman muutossuunnitelma 2021. Muutossuunnitelma on laadittu Haapalahti–Varassaari-välille. Muutossuunnitelmassa on hyväksytty ratkaisu, jossa valtatie 4 ylittää Jyväskylän–Pieksämäki radan. Tiesuunnitelmassa esitettyyn ratkaisuun on hakemuksen mukaan päädytty sen tehokkaan tilaratkaisun vuoksi: tiesuunnitelmassa esitetty ratkaisu on tehtyjen selvitysten perusteella kokonaisuudessaan sekä taloudellisesti että ympäristön kannalta paras ja luonnon kannalta vähiten haittaa aiheuttava.

30.1.2025

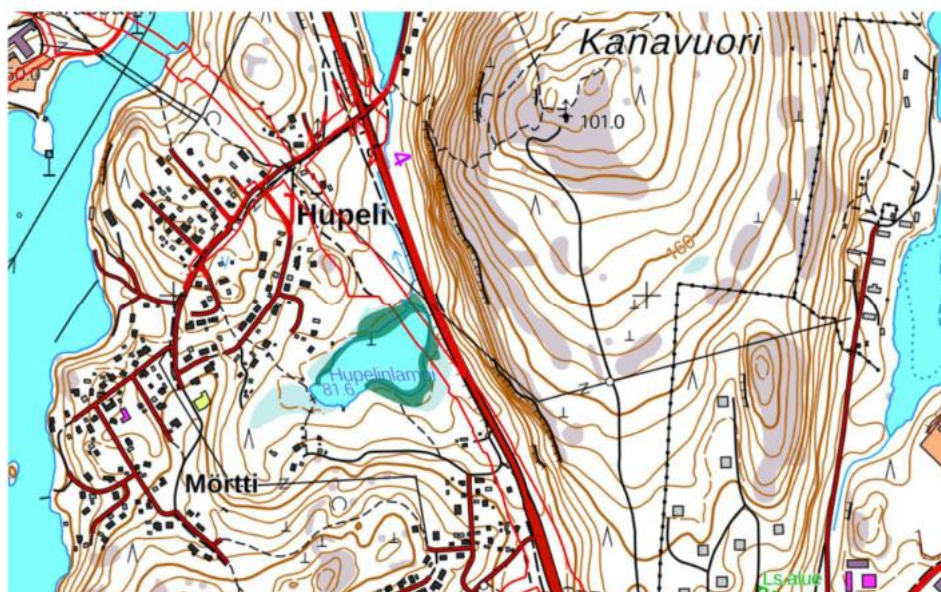
Valtateiden 4 ja 9 parannus on tärkeä hanke elinkeinoelämän kuljetusten ja Suomen huoltovarmuuden kannalta. Kanavuori on tieliikenteen tärkeä solmukohta. Hankkeella lisätään maantieliikenteen kuljetusten varmuutta ja ennakointia sekä liikenneturvallisuutta.

Valtatie 4 on suunnitelmassa esitetty tarkastelualueella siirrettäväksi uuteen maastokäytävään ja rakennettavaksi keskialueelliseksi kaksioajoraiseksi moottoriväyläksi. Valtatie 4:n uusi tielinjaus kulkee Hupelinlammen itäpään yli nykyisen tien länsipuolella noin 60–35 m etäisyydellä nykyisestä tiestä. Hupelinlammen vesialuetta jää uuden tiepenkereen alle n. 4350 m². Rakennettavan tiepenkereen kohdalle asennetaan rumpu, jonka kautta vettä johdetaan edelleen Hupelinlammesta Saltunlahteen nykyisiä purkureittejä käyttäen. Nykyinen valtatie 4 muuttuu seututiekseksi ja jää palvelemaan paikallista liikennettä moottoritien rinnakkaistienä. Hakemuksessa suunnitelmia on havainnollistettu kartoin.

Yleissuunnitelman mukaisen tielinjauksen toteuttaminen hävittää ja heikentää hakemuksen mukaan noin kolmasosan lummelampikorentojen elinympäristöstä Hupelinlammen alueella. Tielinjauksen alle jäävillä alueilla on havaittu yksilömääräisesti eniten lajin edustajia, joten suhteellisesti elinympäristöihin kohdistuva vaikutus voi kuitenkin olla tätä suurempi. Yksilömäärällisesti heikennys voi kohdentua arviolta n. 50 % lajin yksilöistä tällä esiintymäalueella. Hupelinlammen kaikilla ranta-alueilla ei ole lajille soveltuvaa kelluslehtistä kasvillisuutta, joka rajoittaa lajin tämänhetkistä elinympäristöä, mutta voi tarjota kompensatiotoimien mahdollisuuden kohteessa. Hakijan arvion mukaan uuden tielinjauksen toteuttaminen pienentää lummelampikorennolle soveltuvaa elinympäristöä nykytilanteesta myös tielinjauksen itäpuolella, jossa nykyiset elinympäristöt eivät täytön jälkeen todennäköisesti säily elinkelpoisina ympäristöinä. Laji kykenee hakijan arvion mukaan edelleen levittytymään tielinjauksen yli eri elinympäristöihin.

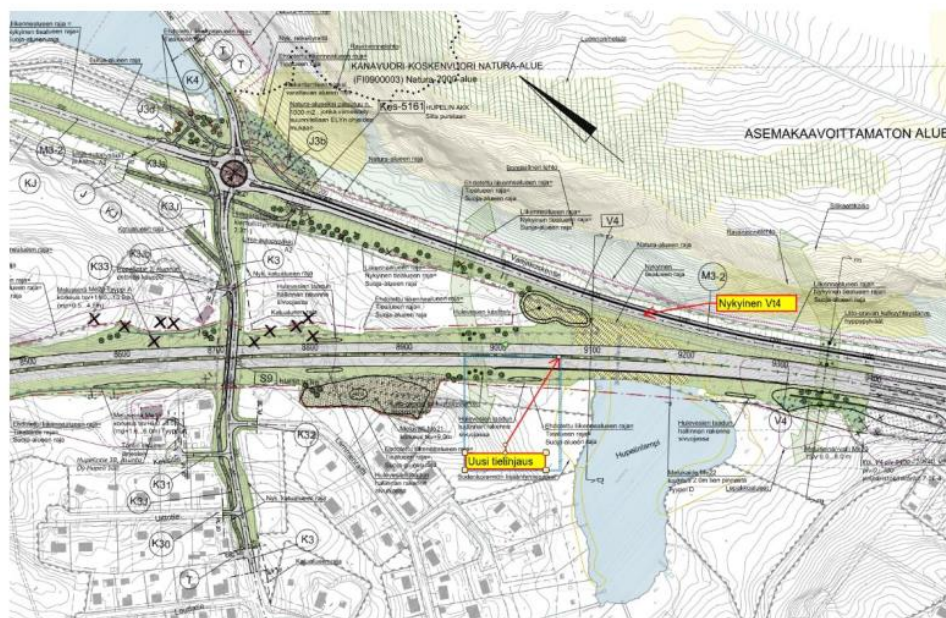
Alueen maanomistajalta on saatu suostumus hakemuksessa esitettyihin toimiin 29.1.2025.

30.1.2025

Kuva 6-6. Hupelinlammen alueella sijaitseva lummelampikorennon (*Leucorrhinia caudalis*) lisääntymis- ja levähdyspaikka.

Kuva 1. Ote hakemuksesta: lummelampikorennon lisääntymis- ja levähdyspaikka Hupelinlammella.

Kuva 6-2. Vt4 Tiesuunnitelman ympäristösuunnitelmakartta paaluvälillä 8500–9400.

Kuva 2. Ote hakemuksesta, tiesuunnitelman ympäristökartta ja tien alle jäävä osa Hupelinlammesta. Huom. kartta ei ole pohjois-eteläsuunnassa.

30.1.2025

Hakemuksessa on esitelty teiden parantamishankkeen suunnitelmavaihtoehtoja eri suunnitteluvaiheissa. Tien sekä ramppien rakentaminen edellyttää Hupelinlammen osittaista täyttämistä kaikissa tutkituissa YVA-vaiheen vaihtoehtoissa. Kaikki hankevaihtoehdot sivuavat Kanavuori–Koskenvuoren Natura 2000 -verkostoon kuuluvaa aluetta sen etelä- ja lounaisreunalla, ja pitkä tunneli alittaisi alueen lounaisosan. Luontoon kohdistuvia vaikutuksia on selvitetty lajien, luontotyyppien ja Natura-alueeseen kohdistuvien vaikutusten osalta.

Tiesuunnitelmavaiheen alussa vuonna 2021 laadittiin yleissuunnitelman muutossuunnitelma. Muutossuunnitelma noudattaa yleissuunnitelman tielinjausta, mutta moottoritien tasausta tarkasteltiin uudelleen Varassaaren kohdalla. Tielinjaus on sovitettu maakunta- ja yleiskaavan mukaiseen maastokäytävään, mahdollisuuksien mukaan rakentamattomien maa-alueiden kohdalle.

Väyläviraston Valtatielle 4 asettamissa tiesuunnitelmavaiheen suunnitteluperusteissa esitetään vt 4 rakennettavaksi Vaajakosken kohdalla Varassaaren kautta kulkevaan uuteen maastokäytävään välillä Kanavuori–Haapalahti noin kolmen kilometrin matkalla. Uusi valtatie rakennetaan moottoritieksi, jonka tavoitenoisuus on 100 km/h. Tavoitenoisuus johtaa suuriin mitoituselementteihin: vaakageometrian ohjearvon minimi on 900 m sekä pystygeometriassa kuperan pyöristykseen kohdalla 11500 m ja koveran pyöristykseen kohdalla 5400 m. Suunnitteluperusteista, kaavoituksesta ja maankäytöstä johtuen Hupelinlammen kohdan tielinjausta ei voida hake muksen mukaan suunnitella siten, että lummelampikorenon esiintymä säästyisi täysin.

Hakijan mukaan hankkeella ei ole vaikutusta lajin suotuisan suojelutason kehitykseen valtakunnallisella tai alueellisella tasolla. Lummelampikorento on elinvoimainen laji, jota esiintyy Suomessa Uudeltamaalta Etelä-Pohjanmaalle ylettyvällä vyöhykkeellä, runsaslukuisimmin Etelä- ja Keski-Suomessa. Keski-Suomen maakunnasta on tehty Lajitietokeskuksen mukaan lähes n. 130 lummelampikorenon havaintoa vuosien 2013–2023 aikana, pääosin asiantuntevien harrastajien tai luontokartoitusta tekevien asiantuntijoiden toimesta. Alueellisella tasolla Toivakassa sijaitsevan Vennalammen, Oinaslammen, Iso-Loppasen, Ruokosen, Heinälammen ja Iso-Kankaisten lammen lummelampikorentojen esiintymät ovat hakijan näkemyksen mukaan vastaavaa kokoluokkaa kuin Hupelinlammen korentojen esiintymä. Alueellisella tasolla hankkeella ei ole vaikutusta lajin suotuisaan suojelun tasoon. Hakijan arvion mukaan Hupelinlammen vahva lummelampikorentojen esiintymä on paikallisesti merkittävä, mutta ei vaaranna suotuisaa suojelun tasoa paikallisella tasolla, sillä laji kykenee hankkeen toteuttamisen jälkeenkin levittytymään lähialueen soveltuvien kohteiden välillä, sekä lieventävillä toimilla säilyttämään elinkykyisenä myös Hupelinlammen alueella.

Lieventävinä toimina hakemuksessa on esitetty seuraavat toimet:

30.1.2025

- Tien rakentamisessa ja suunnittelussa tulee huomioida erityisesti hulevesien johtaminen siten, että ne eivät pääse valumaan Hupelinlampeen muuttaen lammen olosuhteita.
- Lammen täytön suunnittelussa hulevesien ja kiintoainekuormituksen hallintaan on kiinnitetty jo erityistä huomiota. Myös muiden vesistöjen osalta hulevesien hallintaan suositellaan kiinnittämään huomiota.
- Erityisesti Haapalahden Sammallahden pohjukan etelärantaa voidaan muokata sudenkorennoille paremmin soveltuvaksi istuttamalla rantaan ja rantaveteen suojaavaa kasvillisuutta ja esimerkiksi ulpukkaa.

ASIAN KÄSITTELY

Alueen lummelampikorentoesiintymät

Hupelinlammen alueella on tehty sudenkorentoselvitykset vuosina 2019 ja 2020, joiden yhteydessä havaittiin lummelampikorenon (Leucorhina caudalis), lisääntymis- ja levähdyspaikka lammelta. Lummelampikorentojen yksilömääräksi arvioitiin 4.-5.7.2019 tehdyssä selvityksessä 55 koirasyksilöä ja 5 naarasta. Seuraavana kesänä 14.6.2020 toteutetussa selvityksessä havaittiin yhteensä 28 koirasta ja 3 naarasta Hupelinlammen etelä- ja itärannalla. Esiintymä vaikutti yhtä elinvoimaiselta kuin vuoden 2019 selvityksessä. Hupelinlammen rannat ovat laajalti luettavissa lummelampikorenon lisääntymis- ja levähdyspaikoiksi tehtyjen havaintojen perusteella. Koiraita havaittiin vartioimassa reviiriään käytännössä kaikilla Hupelinlammen ranta-alueilla, joissa kasvoi kelluslehtistä kasvillisuutta, lähinnä ulpukkaa. Parittelevia pareja havaittiin sekä lammen etelä- että pohjoisrannalla.

Tiehankkeen luontoselvityksissä muilta tutkituilta lähilammilta ei tehty havaintoja lummelampikorenoista. Lähimmän tiedossa olevat havainnot ovat reilun 10 km päästä Jyväskylän keskustan itäpuolen vesistöiltä.

Maastokatselmus

Asian ratkaisemiseksi ei ole suoritettu maastokatselmusta.

KESKI-SUOMEN ELY-KESKUKSEN RATKAISU

Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus myöntää Keski-Suomen ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualueelle luvan poiketa lummelampikorenon lisääntymis- ja levähdyspaikan hävittämisen ja heikentämiskiellosta seuraavin ehdoin:

1. Lupa koskee kiinteistöllä Hupeli 179-401-1-1019 sijaitsevaa hakemuksessa tarkemmin yksilöityä lisääntymis- ja levähdyspaikkaa.
2. Lupaa saa käyttää hakijan valtuuttama taho luvan saatua lainvoiman ja enintään 31.12.2034 saakka. Hakija vastaa siitä, että työn toteuttajat noudattavat myönnettyä lupaa.
3. Luvalla saa hävittää lummelampikorenon lisääntymis- ja levähdyspaikkaa sen verran kuin välttämättä joudutaan tiesuunnitelman mukaisten toimenpiteiden takia tekemään hakemuksen kartalla 6-2 esitetyn mukaisesti.

4. Toimenpiteet tulee ajoittaa lummelampikorennon päälentoajan (15.6-15.7.) ulkopuolelle.
5. Työssä tulee noudattaa erityistä varovaisuutta, jotta alueelle jäävää elinympäristöä ja kasvillisuutta ei vaurioiteta tarpeettomasti.
6. ELY-keskukseen tulee toimittaa seurantatiedot alueen lummelampikorentotilanteesta vähintään yhdeltä keväältä kolmen vuoden sisällä toimenpiteiden suorittamisen jälkeen.

Perustelut

Lummelampikorento kuuluu luontodirektiivin liitteessä IV (a) mainittuihin eläinlajeihin, joiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on luonnonsuojelulain 78 §:n 2 momentin mukaan kielletty. Luonnonsuojelulain 83 §:n 1 momentin mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi myöntää luvan poiketa 78 §:n kiellosta, jos siitä ei ole haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle. Luonnonsuojelulain 83 §:n 3 momentin mukaan edellytyksenä on 1 momentissa säädetyn lisäksi, ettei sille ole muuta tyydyttävää ratkaisua, ja että poikkeus on tarpeen

- 1) luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelemiseksi tai luontotyyppien säilyttämiseksi;
- 2) erityisen merkittävien vahinkojen ehkäisemiseksi, jotka koskevat viljelmiä, karjankasvatusta, metsiä, kalataloutta tai vesistöjä taikka muuta omaisuutta;
- 3) kansanterveyttä tai yleistä turvallisuutta koskevista taikka muista erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavista syistä, mukaan lukien sosiaaliset ja taloudelliset syyt, sekä jos poikkeamisesta on ensisijaisen merkittävää hyötyä ympäristölle;
- 4) näiden eliölajien tutkimus- ja koulutus-, uudelleensijoittamistai uudelleenistuttamistarkoituksessa taikka näiden tarkoituksen kannalta tarvittavien lisääntymistoimenpiteiden vuoksi, mukaan lukien kasvien keinotekoinen lisääminen.

Alueen havaintotietojen perusteella kiinteistön alueella on todettu olevan lummelampikorennon lisääntymis- ja levähdyspaikka, joka jää osittain tie-suunnitelmassa esitetyn moottoritielinjauksen alle. Tien rakentamisen takia lisääntymis- ja levähdyspaikasta menetetään noin kolmasosa. Hakijan arvion mukaan tällä alueella on noin 50 % lammella esiintyvistä yksilömäärästä.

Lummelampikorento on luonnonsuojelulain 69 §:n mukaisesti rauhoitettu laji. Luonnonsuojelulain 70 §:n 3 momentissa kielletään mm. rauhoitetun eläinlajin yksilön tahallinen häiritseminen, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muuton aikaisilla levähdysalueilla ja muutoin niiden elämännäkökulman kannalta tärkeillä paikoilla. Määräys on otettu huomioon tämän päätöksen ehdossa 4.

Erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottava syy

Valtatie 4 on valtakunnallinen päätieyhteys pääkaupunkiseudulta Keski-Suomen kautta Pohjois-Suomeen. Valtatie on suunnittelualueella sekä

paikallisen että pitkämatkaisen liikenteen reitti, jolla on iso merkitys sekä elinkeinoelämän kuljetuksille että henkilöliikenteelle. Valtatie 4 sisältyy Euroopan unionin TEN-T-ydinliikenne-verkkoon osana Botnian käytävää. Vaajakosken kohta on yhteysvälin ongelmallisimpia tiejaksoja, ja sen parantaminen moottoritieksi on tärkeä hanke elinkeinoelämän kuljetusten, Suomen huoltovarmuuden ja liikenneturvallisuuden kannalta. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan hankkeeseen on yhteiskunnan toimivuuden kannalta erittäin tärkeän yleisen edun mukainen pakottava syy.

Muun tyydyttävän ratkaisun puuttuminen

Moottoritieksi muutettavalle valtatielle ei ole alueen olosuhteiden takia löydetty muuta mahdollista paikkaa kuin tiesuunnitelmassa esitetty. Valtatien 4 ja 9 risteyskohdan vaatima tila ja pinnanmuotoihin, vesistölylytyksiin ja Natura 2000 alueeseen liittyvät reunaehdot huomioon ottaen muuta tyydyttävää vaihtoehtoa ei ole löydetty. Vaihtoehtoja on tarkasteltu kattavasti eri suunnitteluvaiheissa. Vaihtoehtojen vaikutuksissa ei ole eroja lummelampikorennon lisääntymis- ja levähdyspaikan osittaisen tuhoutumisen kannalta. Näin ollen hankkeelle ei ole muuta tyydyttävää ratkaisua kuin tien rakentaminen osittain Hupelinlammen lisääntymis- ja levähdyspaikan päälle.

Lajin suotuisan suojelutason säilyminen

Eliölajin suojelutaso on suotuisa, kun laji pystyy pitkällä aikavälillä säilymään elinvoimaisena luontaisissa elinympäristöissään. Suotuisaa suojelutasoa tarkastellaan paikallisella, alueellisella ja valtakunnallisella tasolla.

Lummelampikorento on luokiteltu viimeisimmässä kansallisessa uhanalaisarvioinnissa (2019) elinvoimaiseksi lajiksi (LC) kuten aiemmissakin uhanalaisarvioissa. Etelä-Suomessa laji on melko yleinen ja paikoin runsasluukuinenkin, mutta lähempänä levinneisyysalueen pohjoisrajaa havaintoja on harvemmassa. Lajin havainnointitiedot eivät ole kattavia, mutta Jyväskylän kunnan alueelta tiedossa on havaintoja viideltä paikalta, joista neljän havainnot viittaavat lisääntymis- ja levähdyspaikkaan. Lajille soveltuvia elinympäristöjä on kuitenkin suhteellisen runsaasti.

Hankkeella ei arvioida olevan merkittävää haitallista vaikutusta lummelampikorentojen suotuisaan suojelutasoon. Kun otetaan huomioon poikkeamisen vaikutukset lummelampikorentojen elinmahdollisuuksiin ja niiden määrään Suomessa, Keski-Suomen maakunnassa tai Jyväskylässä, ELY-keskus katsoo, ettei poikkeaminen vaaranna lummelampikorennon suotuisan suojelutason säilymistä niiden luontaisella levinneisyysalueella. Lisääntymis- ja levähdyspaikkaan kohdistuvat toimet on ajoitettu tehtäväksi lummelampikorennon pääasiallisen lentoajan ulkopuolella. Lajin käytössä olevaa aluetta jää edelleen lammelle, vaikka osa lisääntymis- ja levähdyspaikasta tuhoutuu.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Luonnonsuojelulaki (9/2023) 78 §, 83 §
Luontodirektiivi (92/43/ETY) artikla 16, liite IV (a)

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on tämän päätöksen liitteenä 1.

LISÄTIEDOT PÄÄTÖKSESTÄ

Lisätietoja päätöksestä antaa biologi Elina Lehtinen, (sähköposti: etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi, puh. 0295 024 741).

ASIAN KÄSITTELIJÄT

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt biologi Elina Lehtinen ja ratkaissut luontoyksikön päällikkö Johanna Viljanen. Merkintä hyväksynnästä on päätöksen viimeisellä sivulla.

LIITTEET

- 1 Valitusosoitus
- 2 Oikaisuvaatimusohje

JAKELU JA SUORITEMAKSU**Päätös**

sähköpostitse 30.1.2025, Keski-Suomen ELY-keskus, Liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue, kirjaamo.keski-suomi@ely-keskus.fi ja Kari Komi, kari.komi@ely-keskus.fi

Suoritemaksu 316 € (Lasku lähetetään erikseen.)

Maksun peruste

Valtion maksuperustelaki (150/1992) 8 §

Laki elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista (897/2009) 25 §

Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2024 (1215/2023).

Suoritemaksun määräämistä koskeva oikaisuohje on alkuperäisen päätöksen liitteenä (liite 2).

Tiedoksi

Jyväskylän kaupunki, kirjaamo@jyvaskyla.fi
Ympäristöministeriö, kirjaamo.ym@gov.fi
Poliisi, kirjaamo.sisa-suomi@poliisi.fi
Suomen Luonnonsuojeluliiton Keski-Suomen piiri ry, keski-suomi@sll.fi

Päätös annetaan lisäksi tiedoksi yleistiedoksiantona 31.1.2025.

Tämä asiakirja KESELY/3803/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KESELY/3803/2024 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Lehtinen Elina 30.01.2025 08:04

Ratkaisija Viljanen Johanna 30.01.2025 08:12

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen ja valitusaika

Tähän päätökseen saa hakea muutosta Hämeenlinnan hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella. Valituskirjelmä on toimitettava Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen kolmenkymmenen (30) päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto, juhannusaatto tai arkilauantai, valituskirjelmän saa toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Tiedoksisaantipäivän osoittaa saantitodistus tai tiedoksiantotodistus. Jos päätös on lähetetty postitse tavallisena kirjeenä, katsotaan tiedoksisaannin tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Virkakirjeen katsotaan kuitenkin tulleen viranomaisen tietoon kirjeen saapumispäivänä. Jos päätös on annettu tiedoksi sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain 19 §:ssä tarkoitettuna tavallisena sähköisenä tiedoksiantona, katsotaan tiedoksisaannin tapahtuneen kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Sijaistiedoksiannossa tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen kolmantena päivänä sijais-tiedoksiannosta koskevan tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä. Yleistiedoksiannossa tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä päätöstä koskevan ilmoituksen julkaisemisesta Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen verkkosivuilla.

Valitusaikaa laskettaessa päätöksen tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto, juhannusaatto tai arkilauantai, valituskirjelmän saa toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Valituskirjelmän sisältö

Valituksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös);
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset);
- vaatimusten perustelut;
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valituskirjelmän liitteet

Valitukseen on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on esitettävä valtakirja. Jollei hallintotuomioistuin toisin määrää, valtakirjaa ei kuitenkaan tarvitse esittää, jos asiamies on toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa tai valtuutettu on asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa tarkoitettu luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja.

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä klo 16.15 mennessä. Valituskirjelmän voi toimittaa perille henkilökohtaisesti, postitse maksettuna postilähetyksenä, sähköisesti (faksina tai sähköpostina) taikka asiamiestä tai lähettiä käyttäen.

Käyntiosoite	Hämeenlinnan oikeustalo, Arvi Kariston katu 5, Hallinto-oikeuden asiakaspalvelu 1. kerroksessa, Hämeenlinna
Postiosoite	Raatihuoneenkatu 1, 13100 HÄMEENLINNA
Kirjaamon puhelinnumero	029 56 42210
Vaihde	029 56 42200
Tietoliikennekatkon sattuessa	050 407 3429
Telefaksi	029 56 42269
Sähköposti	hameenlinna.hao@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Oikeudenkäyntimaksu

Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) ja tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta annetun oikeusministeriön asetuksen (1020/2024) nojalla muutoksenhakijalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu, jonka suuruus on 310 euroa. Oikeudenkäyntimaksua ei kuitenkaan peritä, jos hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi.

Tuomioistuinmaksulaki (1455/2015): <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455>